

з відповідним відмінюванням *Київ Львів*, так і середнього – *Ворочово, Раково, Порошково*, відмінювані як іменник *село*.

На думку відомого українського одномаста, професора П. П. Чучки, закарпатські ойконіми на *-о* за походженням є формами давніх коротких прикметників середнього роду на *-о* (наприклад, *як добро*), який у сучасній українській мові став уже іменником середнього роду, отже, і відмінювати їх треба відповідно; тобто у сучасній українській мові – за зразком іменника середнього роду на *-о*, а саме: з *Мукачєва, Мукачєвом, у Мукачєві*.

Зазначимо, що культура мови – це усвідомлення значення літературного зразка для розвитку національної культури, а цілісність культури потребує культивування загальноприйнятого літературного стандарту. Засоби масової комунікації мають культивувати такий стандарт. Він не догматичний, а динамічний, змінний, зокрема в сучасному мовному спілкуванні, в сучасній мовній свідомості.

Список використаних джерел

1. Воронич Г. Без вікна в Мукачевому / Ганна Воронич // НАНУ Культура слова. – Вип. 68–69. – 2007. – 125с.
2. Єрмоленко С. Засоби масової комунікації і мовна свідомість сучасного українця / Світлана Єрмоленко // НАНУ Культура слова. – Вип. 79, К.: Вид. дім Дмитра Бураго. – 2013. – 222с.

УДК 373.31

ПРШЕСМИЦЬКА Н. О.
МОЛНАР Т. І.
Мукачівський державний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ УРОКУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

В історії світової педагогічної думки і практиці навчання відомі найрізноманітніші форми організації навчання. Їх виникнення пов'язане з вимогами, потребами суспільства, що розвивається. Кожний новий історичний етап в розвитку суспільства накладає свій відбиток і на організацію навчання.

Процес реалізації компетентнісного підходу як сучасної освітньої інновації припускає переорієнтацію освітнього результату не на кількість засвоєної інформації, а на загальну здатність і готовність до діяльності, що ґрунтується на знаннях і досвіді, придбаних у процесі навчання й виховання [1]. Таким чином, виникає потреба в модернізації класно-урочної системи. Покращити якість навчання, виховання і розвитку учнів можливо тільки за умови цілеспрямованого, систематичного та послідовного вдосконалення форм організації навчання, зокрема, уроку.

Особливості урочної форми навчання були предметом досліджень багатьох учених. Так, методологічні аспекти й технології аналізу уроку розроблялися Ю. Афанасьєвим, Ю. Бабанським, М. Махмутовим, В. Онищуком, В. Сухомлинським та ін. До проблеми класифікації уроків зверталися відомі методисти в галузі початкової освіти Т. Байбара, М. Вашуленко, Г. Коваль, Т. Рамзаєва, О. Савченко, Н. Скрипченко та ін.

Аналіз педагогічної літератури свідчить, що саме поняття «урок» ученими трактується по-різному. Детальний його аналіз представлений у дослідженні Н. Острроверхової, яка виявила широку палітру визначень, а саме:

- 1) урок – це форма організації навчально-виховного процесу, детермінована постійним складом учнів, змістом навчального матеріалу, часом;
- 2) урок – це «відрізок» навчального процесу, завершений у змістовному й організаційному відношеннях;
- 3) урок – динамічна система, функціонування якої забезпечує послідовні зміни в усіх її учасників: а) учні рухаються (у позитивний або негативний бік) у своїй вихованості, навченості, розвитку; б) учитель поповнює (або втрачає) свою професійну компетентність [2].

Таким чином, основними ознаками уроку як форми організації навчальної діяльності є: постійний склад учнів; регламентованість часом і включенням до розкладу; систематичне засвоєння учнями знань, умінь і навичок, досвіду творчої діяльності й соціальних відносин забезпечується через взаємодію вчителя й учнів; використання різноманітних форм організації навчально-виховного процесу (фронтальних, парних, групових, індивідуальних) і методів навчання (традиційних, активних, інтерактивних); наявність систематичного контролю навчальних досягнень учнів [4].

Існує велика кількість форм організації навчання, які формувалися і вдосконалювалися протягом не одного століття. У наш час поряд з традиційними, перевіреними часом, побутують відносно нові, так звані нетрадиційні форми організації навчання. Нетрадиційні форми організації навчання – це, насамперед, творчий, самобутній підхід педагога до організації навчальної діяльності, це – вищий щабель педагогічної майстерності. У сучасній дидактиці вживається поняття «нетрадиційний урок» і «нестандартний урок». Нетрадиційний урок – це імпровізоване навчальне заняття, що має нетрадиційну структуру. Цим урокам притаманні свої особливості – оригінальність задуми, сюжету, що дає змогу говорити про такі кроки, як про «нетрадиційні», творчі, авторські. Ефективність нестандартних уроків забезпечується за умови володіння методикою їх проведення та умілого використання у певній системі в поєднанні з традиційними формами роботи.

Провідний фахівець у галузі початкової освіти О. Савченко серед умов, що впливають на якість уроку в початковій школі, виділяє такі: пріоритетність мотиваційного забезпечення навчального процесу на уроці; різноманітність джерел інформації та засобів навчання щодо підготовки й проведення уроку; технологічність навчання як інструмент суб'єктності й полісуб'єктності сучасного уроку; збагачення діяльнісного компоненту уроку різними видами активної навчальної взаємодії; використання інтегрованих уроків; акцентування уваги в контрольній-оцінюючій складовій уроку на особистій відповідальності учня за якість своєї роботи; позитивне психо-дидактичне, гігієнічне середовище уроку [3].

Проведене дослідження дозволяє виділити напрями модернізації класно-урочної системи початкової школи: зміна характеру взаємодії учасників навчального процесу, що передбачає виконання вчителем функцій фасилітатора; впровадження

особистісно-орієнтованих технологій навчання, цілі яких полягають у визначенні життєвого досвіду кожного учня, рівня інтелекту, пізнавальних здібностей, у формуванні позитивної мотивації учнів до пізнавальної діяльності, потреби в самопізнанні, самореалізації і самовдосконаленні; спрямованості освітнього процесу на формування й розвиток ключових і предметних компетентностей особистості; впровадження в навчальний процес інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

Список використаних джерел

1. Кузьмінський А. І. Технологія і техніка шкільного уроку: навч. посіб. / А. І. Кузьмінський, О. В. Омеляненко. – К.: Знання, 2010. – 335 с.
2. Островерхова Н. М. Методологія аналізу якості уроку як педагогічної системи: монографія / Н. М. Островерхова. – Харків: ТИТУЛ, 2008. – 402 с.
3. Савченко О. Я. Сучасний урок: суб'єктність навчання і варіативність структури / О. Я. Савченко // Початкова школа. – 2011. – № 9. – С. 11 – 15.
4. Чайка В. М. Основи дидактики: навч. посіб. / В. М. Чайка. – К.: Академвидав, 2011. – 238 с.

УДК 373.21.03:510.6-053.4

РАТОЧКА Г. І.
РУСИН Н. М.
Мукачівський державний університет, Україна

НОВІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Під логіко-математичним розвитком дошкільнят слід розуміти «позитивні зміни в пізнавальній сфері особистості, які відбуваються в результаті засвоєння математичних уявлень і пов'язаних з ними логічних операцій» [1, с. 32].

Одне з найважливіших завдань виховання маленької дитини – розвиток її розуму, формування розумових умінь і здібностей, які дозволять легко засвоїти нове. На вирішення цього завдання мають бути спрямовані зміст і методи підготовки мислення дошкільнят до шкільного навчання, зокрема передматематичної підготовки.

За своїм змістом ця підготовка не повинна вичерпуватися формуванням уявлень про числа і найпростіші геометричні фігури, навчанням рахунку, обчислення. Не менш важливим, ніж арифметичні операції, для підготовки їх до засвоєння математичних знань є формування логічного мислення. Дітей необхідно вчити не тільки обчислювати і вимірювати, а й міркувати.

Основними завданнями математичного розвитку дітей дошкільного віку є:

- 1) розвиток у дітей логіко-математичних уявлень (уявлень про математичні властивості і відносини предметів, конкретні величини, числа, геометричні фігури, залежності і закономірності);
- 2) розвиток сенсорних (предметно-дієвих) способів пізнання математичних властивостей і відносин: обстеження, зіставлення, групування, впорядкування;
- 3) засвоєння дітьми експериментально-дослідницьких способів пізнання математичного змісту (відтворення, експериментування, моделювання, трансформація);

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>